

بیخشد. ممکن است این حرف‌ها باعث شود که این نمایش هم به مشکل بخورد، اما من باید اعتراضم را مطرح می‌کردم...

گودوی کوهستانی

دیگر نمایشی که این روزها در فضای باز اجرا می‌شود، تازه‌ترین نمایش امیررضا کوهستانی است؛ هنرمند جهانی تئاتر ایران که این بار با برداشتی آزاد از «در انتظار گودوی» ساموئل بکت میزبان مخاطبان تئاتر است. یکی از مشهورترین متون ادبیات نمایشی جهان که در واکنش به پیامدهای جنگ جهانی دوم نوشته شده، با ابداعات و نوآوری‌های امیررضا کوهستانی که مثل همیشه تجربه تماشای اثر را تبدیل به تجربه‌ای بی‌بدیل و یگانه می‌کند. کوهستانی که یکی از شناخته‌شده‌ترین هنرمندان تئاتر ایران در سطح بین‌المللی است، با نمایش «رقص روی لیوان‌ها» در سال ۱۳۸۰ به عنوان جوانی مستعد از تئاتر شیراز شناخته شد و بعد از آن با اجرای نمایش‌هایی مانند «بی‌تابستان»، «شنیدن»، «سالگشتگی»، «دیوار چهارم»، «ایوانف»، «در میان ابرها»، «۱۷ دی کجا بودی»، «کوارتت» و ... خود را به عنوان یکی از کنجکاو‌ترین برانگیختن‌ها در صحنه‌های تئاتری شناختند. او که معمولاً نمایشنامه‌های خودش را روی صحنه می‌برد، هنگام اجرای نمایشنامه‌های خارجی - مانند نمایش «ایوانف» - خجسته و خجسته به نوعی متعلق به خود و در راستای تجربه‌گرایی همیشگی آثارش ارایه می‌دهد، مثل همین «در انتظار گودوی» روی صحنه که در نگاه کوهستانی تمام شخصیت‌هایش برخلاف متن اصلی زن هستند و نقش‌ها را هم بازیگران زن بازی می‌کنند.

در اثر جدید امیررضا کوهستانی که همه روزه ساعت ۲۰ در فضای باز پردیس تئاتر و موسیقی باغ کتاب (مجموعه دگر پارس) اجرا می‌شود، بازیگرانی مانند لیلی رشیدی، مهین صدری، الهام کردا، مونا احمدی و خزر معصومی بازی دارند.

مردمان خردمند نیاوران

فضای باز فرهنگسرای نیاوران نیز این روزها شاهد اجرای یک نمایش پرتماشاگر است: «داستان‌های سرزمین مردمان خردمند» به کارگردانی سعید چنگیزیان چند وقتی است که (درست از پانزدهم مردادماه) در این فضا اجرا می‌شود. این اثر نمایشی که نخستین تجربه سعید چنگیزیان بازیگر در حوزه کارگردانی است، روایت سرگذشت‌هایی از «شاهنامه فردوسی» است که به صورت گروهی نوشته شده و با طراحی و کارگردانی سعید چنگیزیان و بازی علی ایزدی، راهله تعبدی، محمد دارآفرین، مهدی صنعتی، داوود ونداده، مهسا قریشی، طلیعه ایمانی، صنوا احمدپور ملکی، حامد رجائی، مبینا آقاخانی، سپاس رضایی، سپهر سهرابی، ستاره بذرافشان و امیر بیرانوند با رعایت پروتکل‌های بهداشتی ساعت ۲۰ در فضای باز فرهنگسرای نیاوران اجرا می‌شود.

در توضیح روایت‌های این اثر نمایشی آمده است: «نمایش از داستان «هوشنگ - علی ایزدی» آغاز می‌شود، سرگذشت ضحاک از زبان «ارنواز - راهله تعبدی» گفته می‌شود. به «فریدون - مهدی صنعتی» می‌رسد، از «سام - داوود ونداده» و «زال - داوود ونداده» و «رودابه - مهسا قریشی» به زارروز رستم می‌رسیم. دلدادگی «تهمین» - صنوا احمدپور ملکی و رستم را نظاره‌گر هستیم. پس از رزم «سهراب - حامد رجائی» و «گردآفرید - مبینا آقاخانی» به کارزار رستم و سهراب می‌رسیم. از روایت وفاداری «سیاوش - سپاس رضایی» به «کاووس - امیر بیرانوند» و نیزنگ «سودابه - طلیعه ایمانی» گذر کرده، به سرگذشت «اسفندیار - سپهر سهرابی» گوش می‌سپاریم. «اشکوبوس - سپاس رضایی» به ضرب یک تیر، مغلوب رستم می‌شود. عشق و وفاداری «منیژه - ستاره بذرافشان» بر «بیژن - امیر بیرانوند» به رهایی‌اش از تیرگی چاه می‌انجامد...

سازمان هنری- رسانه‌ای اوج که در تایلستان کرونایی امسال با نمایش فیلم «خروج» در فضای آنلاین و سینما ماشین در ترویج این دو نوع نمایش فیلم در سینمای ایران نقش پررنگی داشت. این روزها اجرای نمایش در فضای باز نیز با اجرای نمایش بزرگ میدانی «محشر» دنبال می‌کند...

روابط عمومی سازمان اوج درباره این نمایش خبر داده که نمایش بزرگ میدانی «محشر» به مدت ۲۰ شب در دو سانس در پارکینگ بزرگ پارک ارم اجرا خواهد شد. این نمایش طرحی از موسسه «حجرم» است و توسط موسسه «مهنا» که پیش از این نمایش‌های بزرگ میدانی همچون «شب‌های آفتابی»، «ستاره صبح» و «فصل شیدایی» را اجرا کرده، روی صحنه می‌رود. نمایش بزرگ «محشر» با تهیه‌کنندگی علیرضا کوهفر و کارگردانی صادق فتاحی به اجرا می‌رسد و در آن بیش از ۱۵۰ هنرمند و بازیگر تئاتر فعال هستند و قرار است هر شب در ساعت‌های ۱۹ و ۲۰ دقیقه و ۲۱ و ۳۰ دقیقه در دو سانس پذیرای تماشاگران مردمی در پارک ارم تهران باشد.

تئاتر ماشین

همان‌طور که این تلاش‌ها، همایون غنی‌زاده، کارگردان تئاتر و سینما در حال اجرایی کردن ایده «اولین سالن تخصصی روباز اجرای تئاتر» با ظرفیت ۶۰۰ خودرواست. یک جور نسخه تئاتری ایده سینما ماشین که به یاد هما روستا به نام «هما» در حوالی شهر آفتاب ساخته شده. این سالن که به سیستم تخصصی صدا، نور و ال‌دی‌های وسیع تجهیز شده و دارای صحنه‌ای مسقف به ارتفاع ۱۲ متر، در ابعاد ۵۰ مترمربع است که اجرایی‌ها زنده و با کیفیت برای تئاتر و کنسرت‌های موسیقی فراهم می‌کند، امکان جدیدی است برای اجرای نمایش در دوران تعطیلی سالن‌های تئاتر و موسیقی به دلیل شیوع کرونا - که هم ادامه حیات هنری هنرمندان را میسر می‌کند و هم ادامه ارتباط هنری با تماشاگران، با رعایت شیوه‌نامه‌های بهداشتی، البته!

گفته می‌شود که فاز اول این طرح و استقرار سالن هماروستا در شهر آفتاب به زودی با ظرفیت ۶۰۰ خودرو افتتاح می‌شود... □

پیشنهاد تئاتری‌ها برای عبور از بحران کرونا

اجرای نمایش زیر سقف آسمان

در حال حاضر محمد رحمانیان، امیررضا کوهستانی، سعید چنگیزیان و عده‌ای دیگر نمایش‌هایشان را در فضای باز تالار وحدت، باغ کتاب و... اجرا می‌کنند

[پولاد امین] در اینکه چند ماهی است حال تئاتر خوب نیست، تردیدی نیست. درباره اینکه بعد از شیوع ویروس کرونا حال تئاتر بدتر هم شده که اصلا. یعنی؛ درست است که کرونا بیشترین آسیب را به فرهنگ و هنر جوامع مختلف وارد آورده و در وهله اول فرهنگ و هنر را از اولویت‌های مردم دور کرده، اما در بین هنرها هم آسیب‌های کرونا مراتبی دارد و بیزار نیست اگر بگوییم که تئاتر و نمایش در این بین بیشترین آسیب را از میهمان ناخوانده چند ماه اخیر جوامع دیده‌اند و این قضیه در ایران بیشتر هم بوده. نتیجه، سالن‌های خالی در آستانه ورشکستگی، گروه‌های بیکار، هنرمندان افسرده، جیب‌های خالی و...

در این بین خیلی‌ها هستند که می‌خواهند کاری برای خروج از این شرایط کنند و البته هر کدام هم راه و چاره را در چیزی می‌دانند. یکی مثل «اسم مندرس» تنها راه نجات تئاتر را حمایت دولت و سرویس‌های تماشای آنلاین از تئاتر می‌داند و به گاردین می‌گوید که «اگر از هنرهای نمایشی در این موقعیت محافظت نشود، امکان بازیابی این هنر در آینده وجود نخواهد داشت». هنرمندان و کارشناسان دیگر هم هر کدام راهی دیگر اندیشیده‌اند. عده‌ای روش‌های جایگزین اجرای صحنه‌ای مانند اجرای نمایش اینترنتی را مدنظر دارند و بزرگانی مانند هادی مرزبان و قطب‌الدین صادقی نیز تله‌تئاتر را تنها راه نجات هنر نمایش در روزهای کرونایی می‌دانند و بر این باورند که «مسئولان ارشاد باید به تعاملی با تلویزیون برسند که هر هفته چند تله‌تئاتر از تلویزیون پخش شود تا هم مردم تئاتر و نمایش را از یاد نبرند، هم زندگی بازیگران تأمین شود و هم تئاتر زنده بماند و به حیات خود ادامه دهد». با اینکه قطب‌الدین صادقی در ادامه می‌افزاید که «ولی متأسفانه سلیقه تلویزیون بسیار سطح پایین‌تر از این است که بخواهد به این هنر اهمیت دهد و تله‌تئاتر پخش کند. تلویزیون به دنبال موضوعات سطحی، کم‌تأمل و عوام‌زده است و سعی دارد نظر تهیه‌کننده را جلب کند و به فکر سود در کمترین زمان ممکن با کمترین دقت است.» در این بین البته عده‌ای نیز اجرای تئاتر در فضای آزاد را در شرایط فعلی مفید به حال تئاتر می‌دانند. این یکی نوع بازگشت به ریشه‌های تئاتر که بر اساس تصاویر، متون و حتی سالن‌های بازمانده از تاریخ باستان، اجرای نمایش‌ها تا یک دوره‌ای در سالن‌های روباز و پیش چشم‌ها هزاران تماشاگر اجرا می‌شده و حالا بعید نیست کرونا توفیقی اجرایی باشد برای تکرار همان حس‌وحال در نمایش‌های امروز. رویکردی که به نظر می‌رسد بیشترین اقبال را در بین هنرمندان دارد و در حال حاضر حداقل چند گروه بزرگ در تدارک اجرایی در فضای باز هستند...

البته ظاهراً در آغاز قرار بود اجرای بیشتری از این نمایش را شاهد باشیم، اما به گفته کارگردان زکاتریشکی‌ها و مشکلاتی که در دادن مجوز صورت گرفت، باعث شد زمان را از دست دهیم. چون برخی از بازیگران نمایش مانند افشین هاشمی سر پروژه‌های دیگر هستند، نمایش پنج اجرا بیشتر ندارد، اما اگر شرایطش باشد، امکان تمدید اجرا ممکن است فراهم شود. «رحمانیان همچنین با اشاره به موضوع اپیزودهای نمایش در جلسه مطبوعاتی «آلذ سانگزی» عشق روزهای کرونا» گفته: «برخی حوادث و مناسبات زاینده زمان کروناست و اگر زمان خودش اجرا نرود، دیگر کاربرد ندارد. نزدیک به ۱۲ اپیزود برای کار نوشته شده، اما تنها ۶ اپیزود که همگانی‌تر هستند در شرایط پرتنش که داریم امکان اجرایشان بیشتر وجود دارد، به صحنه می‌روند. اپیزود دوم نمایش برای خانم احترام برومند نوشته شده است و داستانی درباره ایشان و سپری کردن روزهای کرونایی در منزل دارد.»

درباره «آلذ سانگزی» عشق روزهای کرونا» باید گفت که این اجرا بین ۹۰ تا ۱۰۰ دقیقه طول می‌کشد و به گفته نویسنده و کارگردان نمایش در نگارش این متن بر وجه مستند بودن داستان‌ها تأکید شده که به خصوص در مواردی مانند تعطیل شدن کار خیاط‌خانه‌ها یا تعطیلی مترو و قطع برق دقیقاً از خداهای روز الهام گرفته شده است. چالش دیگر این نمایش، مثل تقریباً تمام کارهای سال‌های اخیر محمد رحمانیان درگیری این هنرمند با ممیزی و سانسور بوده است. رحمانیان می‌گوید که با توجه به سادگی و به روز بودن این نمایش به هیچ وجه فکری را نمی‌کرده که نمایش با مشکلات گوناگون ممیزی مواجه شود، اما ظاهراً این اتفاق رخ داده، با اینکه گفته می‌شود در بیش از ۹۰ درصد موارد مشکل دار، قضیه حل شده و به فرجام رسیده است. رحمانیان می‌گوید: «من برای اجرای این نمایش انواع ذلت‌ها و بی‌حرمتی‌ها را دیده‌ام، امیدوارم به خاطر بی‌حرمتی‌هایی که به من و کل گروهم شده است، خدا مسببان را

یکی از نمایش‌هایی که این روزها در فضای باز اجرا می‌شود، «آلذ سانگزی» عشق روزهای کرونا» که از پنجشنبه بیست و هفتم شهریور ماه در فضای باز تالار وحدت به روی صحنه آمده، جدیدترین کار محمد رحمانیان است که پیش از این قرار بود نمایش «روزهای رادیو» را روی صحنه بیاورد، اما بعد از تعطیلی (به قول رحمانیان: اجباری) آن نمایش، ایده نمایشنامه «عشق روزهای کرونا» بر اساس رمان «عشق سال‌های وبا» به ذهن رحمانیان رسید. نمایشی که به دلایل گوناگون، مناسب شرایط حال حاضر جامعه به نظر می‌رسد. اول اینکه داستان نمایش درباره این روزهاست. جوری که خود رحمانیان آن را ادای دین خود نسبت به اتفاقات این روزها می‌نامد. دومین دلیل اما حتی مهم‌تر هم هست: «آلذ سانگزی» عشق روزهای کرونا» برای اجرا در فضای باز تنظیم شده و همین هم آن را بدل کرده به پیشنهادی برای عبور تئاتر از بحران کرونا. این نمایش همان‌گونه که از نامش برمی‌آید، ۶ روایت عاشقانه در دوران کرونایی است که هر شب ساعت ۱۹ و ۲۰ دقیقه اجرا می‌شود و بازیگران آن به ترتیب حروف الفبا عبارتند از: امیرکاوه آهنین‌جان، نوشین اعتماد، سیما تیرانداز، سعید تولکی، آرمن رحیمیان، رحیل زمانی، غزل شاکری، بهنوش طباطبایی، مبینا طباطبایی، نیما طیبی، مانیا علیجانی، مهتاب نصیریور، افشین هاشمی و احترام برومند.

محمد رحمانیان می‌گوید که این نمایش تنها پنج یا شش اجرا خواهد داشت.